

Preek over Johannes 7:37-44

Inleiding

Het is Loofhuttenfeest in Israël. Sukkoth, het grote feest waarmee de oogst wordt afgesloten. Vijf dagen geleden hadden de Joden nog de Grote Verzoendag – of Jom Kippoer – gevierd. Een geweldige overgang van de zeer ernstige Grote Verzoendag naar het uitbundige Loofhuttenfeest.

Tijdens het feest wonen de Joden in Loofhutten. Deze hutten herinneren het volk eraan dat zij uit Egypte zijn verlost door God en dat het volk 40 jaar in de woestijn heeft verbleven en ook in hutten of tenten heeft gewoond. Die hutten die de Joden in hun tuinen of op de daken van hun huizen bouwden mochten niet al te stevig zijn. Het volk moest herinnerd worden aan de wankelheid van het bestaan. Al heb je net je oogst binnengehaald, je blijft een pelgrim in een wankel levenshut. Vanaf de uittocht in Egypte is Israël op weg naar het Messiaanse rijk. Enerzijds verwijst Loofhuttenfeest dus naar het onderweg zijn van het volk, anderzijds verwijst het naar de tijd die aanbreekt, de tijd dat God Zelf zijn tent – hetzelfde woord als hut – zal uitspreiden over de mensen, zoals Openbaringen 21:3 zegt: 'Zie de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen en zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal bij hen zijn'.

Het Loofhuttenfeest is ook een oogstfeest.

Je zou Loofhuttenfeest wel de 'Dankweek voor gewas en arbeid ' van het Joodse volk kunnen noemen. De oogst is binnengehaald en van die oogst brengt het volk geschenken aan God. Het loofhuttenfeest is een herfstfeest. Ons woordje herfst hangt taalkundig samen met het engelse woordje 'harvest'. En dat betekent oogst.

Op elke dag van het feest daalde een lange rij priesters met kruiken in de handen af naar het badwater van Siloam. Een grote menigte juichte hen toe. Dit is het badwater waar de blindgeborene in Joh. 9 zich in moet wassen. De priesters vulden hun kruiken met water en droegen het naar de voorhof van de tempel, door de Waterpoort. Het water werd uitgegoten in een schaal naast het altaar, vanwaar het door een buis naar de voet van het altaar stroomde. Deze ceremonie was een teken van dankbaarheid voor de gevallen regen die de oogst had mogelijk gemaakt.

De menigte zong uitbundig de woorden van Jesaja 12:3: 'Dan zult gij met vreugde water scheppen uit de bronnen des heils'. Het Hebreeuwse woord voor heil j'sjoeah is bijna hetzelfde als de naam Jéshoeah: Jezus!

De achtste dag van het feest wordt de grote dag van het feest genoemd. Op deze dag bidt het volk om regen voor het komende jaar. Dit is ook de dag waar vs. 37 over spreekt.

Dit is naar alle waarschijnlijkheid de situatie van onze tekst. Een enorme menigte van duizenden pelgrims is op de been, het water is zeven dagen achter elkaar uitgegoten. Het volk heeft gezongen over de bronnen des heils.

En dan, op de achtste dag, komt het volk samen en gaat bidden om regen voor het komende jaar.

En het is volgens onze tekst op die dag dat de stem van Jezus over het tempelplein schalt:

'Laat wie dorst heeft bij Mij komen en drinken! Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft'.

Het volk bad om water uit de hemel zodat er weer een rijke oogst zal komen in het nieuwe jaar. Jezus past dat geestelijk toe op zichzelf:

"Ik ben de gever van het water dat leven geeft!" Je moet bij mij komen drinken. Ik ben die bron van heil waar jullie de hele week over gezongen hebben.

Uit de tekst blijkt dat Jezus met dat water de Heilige Geest bedoelt. "De Geest was er nog niet" staat er dan. Dat wil niet zeggen dat de Heilige Geest nog niet bestond, want de H. Geest is eeuwig. Hij was er al bij de schepping, toen zweefde Hij al over de wateren. En ook in het O.Testament zien we op verschillende plaatsen dat de Geest profeten, koningen en richters gebruikte om de woorden van God door te geven.

Nee, als Johannes zegt dat de Geest er nog niet is, dan bedoelt hij dat het nog Pinksteren moet worden. Wat in het Oude Testament nog maar mondjesmaat gebeurde zal vanaf Pinksteren massaal zijn. De Geest wordt uitgestort op alle vlees! Alle volgelingen van Jezus ontvangen die Geest.

Wat zegt Johannes in dit gedeelte over de H. Geest.

Drie dingen:

1. de Geest wordt pas uitgestort als Jezus verheerlijkt is
2. wie tot geloof in Jezus komt, ontvangt de H. Geest.
3. Wie gelooft zal stromen levend water voortbrengen

1. De Geest wordt uitgestort als Jezus verheerlijkt is.

Dit komt overeen met wat Jezus later in Johannes 16 aan zijn discipelen leert.

“Het is beter voor jullie dat ik heen ga, want indien ik niet heenga kan de Trooster niet tot u komen, maar als ik heenga zal Ik Hem tot u zenden”.

In de Nieuwe Bijbelvertaling staat niet ‘Trooster’ maar ‘Pleitbezorger’.

Het woord troosten is in de bijbel hetzelfde als vermanen. Bij ons heeft dat vermanen een negatieve klank. Het doet ons denken aan een opgeheven vingertje. Letterlijk betekent het zoiets als ‘erbij roepen’.

Ik zal een voorbeeld geven:

Als mijn zoon in onze tuin voetbalt ben ik wel eens bang dat er ruiten sneuvelen. Dan roep ik hem bij me en zeg dat hij moet stoppen. Dan zit dat ‘erbij roepen’ dicht bij ‘vermanen’. Maar stel dat mijn dochter op de stoep valt en ze heeft zich bezeerd en huilt. Dan roep ik haar bij me en zeg ‘kom maar bij mij’. Dan heeft dat ‘erbij roepen’ meer de betekenis van vertroosten.

Als er in dit gedeelte van de Geest gezegd wordt dat Hij de ‘Trooster’ is, wil Hij ons dus troosten in verdriet maar ook vermanen, aansporen om geen verkeerde dingen te doen.

De Geest werd dus pas uitgestort toen Jezus verheerlijkt was. Jezus’ verlossingswerk moest voltooid zijn. Want het was juist Jezus’ verlossingswerk waar de Geest ons van wil overtuigen. Lees maar mee in Johannes 16.

“Wanneer Hij komt zal Hij de wereld duidelijk maken wat zonde, gerechtigheid en oordeel is”.

De Geest overtuigt van zonde. Zonde betekent ‘je bestemming missen’, ‘je doel missen’. God schiep de mens met het doel dat ze Hem zouden kennen. De Geest wil laten zien dat een leven zonder God aan z’n doel voorbijgaat.

De Geest wil ook overtuigen van gerechtigheid.

Kort gezegd komt het erop neer dat Hij wil duidelijk maken dat door het sterven van Jezus aan het kruis en zijn opstanding uit de dood voldaan is aan Gods

gerechtigheids. Hemelvaart is daar het bewijs van. Door Jezus weer Zijn plaats aan de rechterhand van de Vader terug te geven zei God a.h.w.: Ik accepteer je verlossingswerk. Het is genoeg.

De Geest wil ook overtuigen van oordeel. Dat oordeel is sowieso voor de overste van deze wereld, de duivel. Maar ook voor wie weigert zich te bekeren. Johannes zegt in het 3^e hoofdstuk: Wie gelooft in Jezus wordt niet veroordeeld, wie niet gelooft is reeds veroordeeld omdat hij niet geloofd heeft in de naam van de eniggeboren Zoon van God. (3:18).

2. Wie tot geloof komt ontvangt de Heilige Geest

Tot geloof komen is iets aparts.

Aan de ene kant moeten we zeggen: het is Gods werk. De Heilige Geest werkt geloof in je hart, het overkomt je.

Aan de andere kant is de bijbel heel duidelijk over de menselijke verantwoordelijkheid in dit proces. De bijbel roept om tot bekering, verandering van denken, het openstellen van je hart, het openen van de deur van je leven, je vertrouwen op Jezus stellen. Allemaal menselijke activiteiten.

Beiden zijn waar. De Heilige Geest bewerkt geloof, maar Hij respecteert daarin onze wil. Daarom kunnen we ook nooit zeggen dat we wel willen geloven, maar dat het ons niet gegeven is. Als je wilt, als je kiest, als je je bekeert of zoals onze tekst hier zegt, als je dorst hebt moet je komen en drinken en dan zul je de Geest ontvangen, zeker weten!

Dan wordt je opnieuw geboren. Je begint een nieuw leven of zoals Paulus het noemt je wordt een nieuwe schepping.

Behalve dat de Geest ons leven vernieuwd wordt Hij ons ook gegeven als een stempel en een voorschot zegt Efeze 1:13,14.

In de NBG vertaling wordt gesproken over een zegel en een onderpand.

Vroeger gebeurde het wel dat officiële documenten verzegeld werden. Dat zegel was dan het bewijs van eigendom. Niemand mocht eraan komen, alleen de eigenaar zelf. Als wij verzegeld zijn met de Geest dan zegt God eigenlijk 'Die is van mij. Daar moet iedereen afblijven'.

De Geest is ook een voorschot op de erfenis. Als je een voorschot of onderpand aan iemand moet betalen, zoals bij de aankoop van een huis, dan gebeurt dat om de ontvanger er van te verzekeren dat de rest ook betaald zal worden.

Als de Geest ons wordt gegeven als voorschot op de erfenis dan mogen wij er dus zeker van zijn dat de rest van de erfenis ook komt. Nu al mogen we nieuw leven, een nieuw hart ontvangen. En we mogen er zeker van zijn dat de verlossing van ons lichaam en de verlossing van de schepping ook zal komen. De Heilige Geest is daar het bewijs van!

3. Wie gelooft zal stromen van levend water voortbrengen

In het gesprek wat Jezus had in Joh. 4 met de Samaritaanse vrouw had Hij ook al over het levende water gesproken. Toen had Hij het over een fontein, dat springt ten eeuwigden leven. Nu heeft Jezus het over stromen van levend water of zoals de NBV zegt een rivier van levend water. Het wonderlijke is dat Jezus het hier over water heeft dat uit je binnenste komt.

Je moet drinken, dat gaat er in zou je zeggen, maar dan komen er stromen uit.

Toen op de Pinksterdag de Heilige Geest werd uitgestort was dat ook wat er gebeurde. De discipelen ontvingen de Heilige Geest, maar wat zij ontvingen, kwam er ook meteen weer uit. Ze gingen Gods grote daden verkondigen. En dat gebeurde zo krachtig dat er drieduizend mensen tot geloof kwamen in de Here Jezus. En vanaf dat moment zie je het hele boek Handelingen door een grote beweging van de Heilige Geest door het leven van de eerste gelovigen heen. Wat God erin gestopt had kwam naar buiten. De leefwijze van de eerste gemeente was zo aanstekelijk dat de Here dagelijks nieuwe gelovigen toevoegde aan de kring die behouden werden. Wat dat betreft zou het boek beter de Handelingen van de Heilige Geest kunnen heten.

Maar ja, dat was toen, zult u wel zeggen. Vandaag is dat anders.

Toch moeten we dat niet te snel zeggen.

De tijd waarin de eerste gemeente ontstond was niet gemakkelijk. Er was enorm veel tegenstand. Zowel onder Joden als onder Grieken. Ook toen waren er mensen die niet konden geloven in de opstanding uit de doden. Ook toen was er een samenleving waarin allerlei godsdiensten bestonden. In Athene was zelfs een beeld

voor de onbekende God. Nee, de tijd was niet zoveel anders en de mensen die bereikt moesten worden waren ook niet veel anders.

Ook kun je moeilijk zeggen dat de Heilige Geest is veranderd. De Geest is doorgedaan. We hebben er inmiddels 2000 jaar christendom opzitten. Miljoenen mensen zijn tot de erkenning gekomen dat Jezus de Christus is, de Verlosser. En nog altijd zien we in China en bijv. in Zuid Amerika dat er dagelijks velen tot geloof komen. Die bron waar Jezus over sprak op het Loofhuttenfeest is nog lang niet opgedroogd.

Zou het zo kunnen zijn dat wij veranderd zijn?

Gaan we nog wel tot Jezus om te drinken?

Bidden we om de vervulling met de Heilige Geest?

Vol worden van de Geest kan alleen als we de verkeerde dingen uit ons leven opruimen door onze zonden te belijden en ons oprecht voor te nemen de zonden na te laten. Daarbij is het een keuze om ons over te geven aan de leiding van de Heilige Geest. Het ontvangen van de Heilige Geest is een eenmalige gebeurtenis, maar de vervulling met de Geest is iets waar we dagelijks om moeten vragen en ons dan bewust openstellen voor wat Gods Geest wil geven.

Die geweldige kerkgroei die in Handelingen zichtbaar werd kunnen wij niet organiseren. Ik ben niet tegen gemeenteopbouw en gemeentegroeimodellen. Integendeel, die kunnen goed van pas komen. Maar dat zijn slechts hulpmiddelen. De echte groei zal de Heilige Geest geven. Wat we moeten doen is putten uit dezelfde bron als de gelovigen in Handelingen. We mogen vragen: Here Jezus, vul mij met Uw Geest, zodat er stromen van levend water uit mogen komen. Is het ook uw verlangen dat er dan ook hetzelfde gaat gebeuren als in Handelingen:

‘En zij stonden in de gunst bij het volk. En de Here voegde toe aan de kring die behouden werden.’ (Hand.2:47)?

Die gemeente werd als het ware een drinkplaats waar iedere zoeker in aanraking kon komen met de Here Jezus. Wat een feest in de hemel zal dat geven. Daar valt dat Loofhuttenfeest, hoe uitbundig dat oogstfeest ook was, volledig bij in het niet.

Amen.

Oktober 2006

G.P. Hartkamp

Wapenveld